

Trusselsniveau for introduktion af fårekopper til Danmark som følge af udbrud i Grækenland den 24. oktober 2023

Et udbrud af fårekopper i Grækenland blev fundet den 24. oktober 2023 i en fåreflok på 447 dyr på øen Lesbos. Det er det første rapporterede udbrud i Grækenland siden 2018.

Mulige smitteveje til Danmark er:

- Handel med levende får eller geder
- Personer, materialer, køretøjer mm. og måske insekter
- Avlsmateriale
- Huder og skind

Fødevarestyrelsen vurderer fortsat, at den samlede risiko for introduktion af smitte med fårekopper til danske besætninger fra dette udbrud er **meget lav**. Dette baseres på: at Danmark har en meget lille fåreindustri, der ikke har handlet hverken får, geder eller avlsmateriale direkte med Grækenland i risikoperioden. Afstanden til Grækenland og mangel på samhandel af små ruminanter resulterer yderligere i en meget lav sandsynlighed for mekanisk transmission.

Fødevarestyrelsen følger situationen i Grækenland og vurderer løbende, om der er behov for opdatering af trusselsvurderingen.

Rapid risk assessment for the introduction of sheep pox to Denmark as a result of outbreaks in Greece on 24 October 2023

The first case of sheep pox in Greece since 2018 was reported on the 24th of October 2023 from a sheep flock in Lesbos. The last outbreaks in Greece were reported in 2018.

Possible transmission pathways to Denmark are:

- Trade with live sheep or goats
- Mechanical transmission via people, materials, vehicles and maybe insects
- Reproduction materials
- Hides and skin

The Danish Veterinary and Food Administration continues to assess the risk of introduction of sheep pox from the Greek outbreak remains **very low**. This is mainly based on the factors: Denmark has a very small industry of small ruminants, that has not traded in live animals or reproduction material directly with Greece in the risk period. The distance to Greece and the lack of trade in small ruminants between the two countries also results in very low risk of mechanical transmission of the virus.

The Danish Veterinary and Food Administration continues to monitor the situation and will update the assessment when needed.

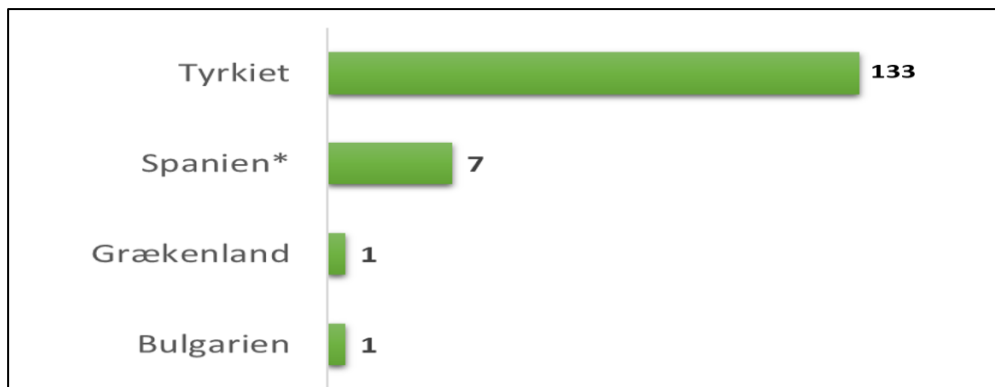
Baggrund

Fårekopper er en smitsom virussygdom, der kun rammer får, og sygdommen kan forårsage høj dødelighed. Virus smitter ikke mennesker, og kontakt med smittede dyr udgør ikke nogen sundhedsmæssig risiko for mennesker. Udbrud rapporteres internationalt som fåre- og gedekopper, da der findes en nært beslægtet gedekoppevirus, der smitter geder.

Fårekopper laver blærer og skorper ligesom andre koppevira og smitter mest, når der er symptomer fra hudforandringerne. Virus spredes derfor hovedsageligt ved direkte kontakt med syge dyr med hudforandringer, og kan også overføres indirekte via mennesker, strøelse, køretøjer, landbrugsudstyr, tøj og fodtøj. Virus er også fundet i kropsekreter, så som sput, sæd og urin og kan smitte via dråber og kontakt med disse. Man mener, at insekter kan spille en rolle i smitteoverførsel, men dette er ikke klarlagt.

Sygdommen findes i Asien, Afrika og Mellemøsten inklusiv Tyrkiet, hvor der er en del aktive udbrud. Der er rapporteret flere udbrud i Østeuropa i Grækenland og Bulgarien siden 2013. I 2022 dukkede sygdommen op i Spanien, men landet er siden erklæret fri igen (figur 1). Udover Grækenland findes fåre- og gedekopper i dag i Bulgarien, mens resten af Europa er fri for sygdommen.

Figur 1: Antal udbrud af fåre- og gedekopper rapporteret til EU i 2023

* har siden udryddet fåre- og gedekopper.

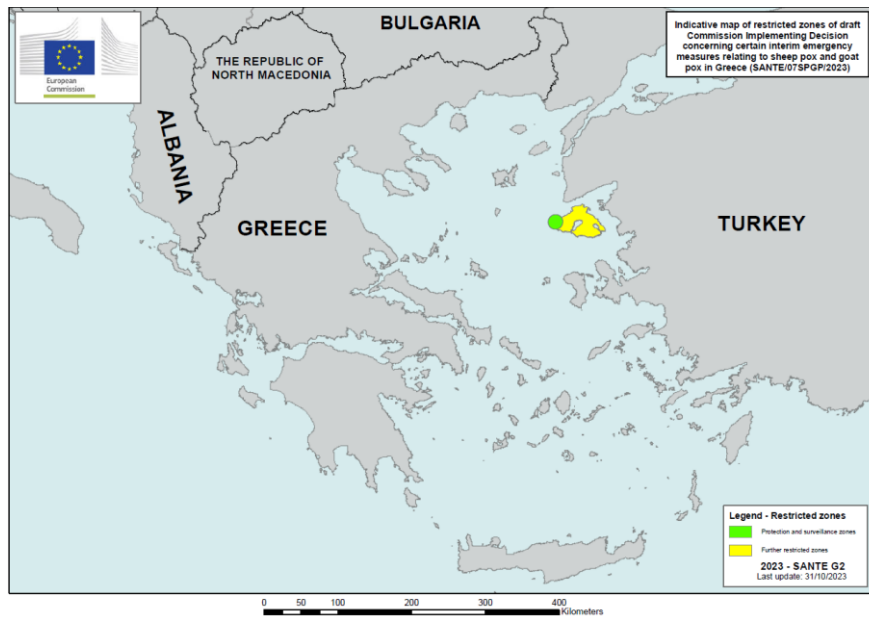
Fårekopper varierer i alvorlighed og kan både ses subklinisk og med høj dødelighed. Det sidste forekommer oftest i lande eller områder, hvor sygdommen er ny-introduceret.

Fårebestanden i Danmark består hovedsageligt af hobbyhold (3430 besætninger) med gennemsnitligt 8 får per flok og lidt større besætninger (2316 besætninger) med får til kødproduktion bestående af gennemsnitlig 45 får per besætning.

Nuværende situation: Grækenland

De græske veterinærmyndigheder informerede den 24. oktober 2023, EU Kommissionen om udbrud af fårekopper i et får ud af 447 i en fåreflok på Lesbos (Figur 2).

Figur 2: Placering af fåreflok med fårekopper på Lesbos i Grækenland detekteret den 24/10-2023. Kilde: EU

Dette er det første fåre- og gedekoppeudbrud i Grækenland siden 2018. Besætningen havde 447 får. Der fandtes ingen symptomer i andre dyr, og alle 56 får i samme epidemiologiske gruppe, som det syge får, er aflivet, og restriktionszoner er implementeret.

Vurdering

Det nye udbrud i Grækenland kan have betydning for Danmark via 3 smitteveje: 1) handel med levende dyr; 2) avlsmateriale og 3) mekanisk overførsel via mennesker, transport, biler mm. Handel med ubehandlede skind og huder nævnes også som en potentiel smittevej, men der er meget begrænset evidens for dette.

Oprindelsen for det græske udbrud formodes at være Tyrkiet, hvor der kendes til en del udbrud, men de lokale epidemiologiske undersøgelser er stadig undervejs. Inkubationstiden kan være op til 13 dage. Da kun et dyr ud af 447 får var syg, formodes det, at virus blev fundet kort efter introduktion, så risikoperioden er dateret tilbage til 15. september efter et forsigtighedsprincip.

Vurdering af sandsynlighed for smitteintroduktion til Danmark via:

1) Handel med levende dyr

I perioden 15/9-24/10 2023 blev der ikke indført får eller geder fra Grækenland til Danmark.

Risikoen for smitte til Danmark via levende dyr vurderes derfor til **meget lav**.

2) Avlsmateriale fra får og geder

I perioden 15/9-24/10 2023 blev der ikke indført avlsmateriale fra får eller geder fra Grækenland til Danmark.

Risikoen for smitte til Danmark via avlsmateriale vurderes derfor til **meget lav**.

3) Lastbiler, mennesker mm

Danmark har ikke eksporteret får eller geder til Grækenland, der kunne have foranlediget, at kontaminerede køretøjer kom retur. Yderligere, er Fødevarestyrelsen ikke bekendt med, at der er tradition for tætte relationer mellem den danske industri og den græske, så risikoen via denne smittevej er vurderet til meget lav. Afstanden mellem Grækenland og Danmark nedsætter også sandsynligheden for overførsel af sygdommen via mekaniske vektorer.

Risikoen for introduktion via denne smittevej er vurderes derfor til **meget lav**.

4) Ubehandlede huder og skind

Disse produkter er klassificeret som kategori 3 i henhold til biproduktforordningen¹, hvilket vil sige, at de ikke registreres i TRACES. Yderligere skal de samhandles til et registreret garveri, hvilket mindsker sandsynligheden for, at de kommer i kontakt med danske får. Fødevarestyrelsen har ikke kendskab til garverier i Danmark, der opkøber huder i Grækenland.

Risikoen for introduktion af smitte via denne smittevej vurderes derfor til **meget lav**.

Samlet vurdering for risikoen for introduktion af fårekopper til danske får fra det græske udbrud på Lesbos er vurderet til **meget lav**.

Seneste udbrud i Danmark

Der har aldrig været konstateret udbrud af fårekopper i Danmark.

¹ Forordningen om animalske biprodukter nr. 1069/2009